FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 43768
Nom: Metodologia de la investigació aplicada a les ciències socials
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 15
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
2170 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Facultat de Ciències Socials	1	Segon quadrimestre
2279 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Facultat de Ciències Socials	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2170 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Metodologia de la investigació aplicada a les ciències socials	OPTATIVA
2279 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Metodología de la investigación aplicada a las ciencias sociales	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MONTAGUD MAYOR JAVIER PERFECTO

RESUM

L'anàlisi de la realitat és una condició fonamental en els processos d'intervenció. Aquest principi, que ha definit les Ciències Socials i el Treball Social des dels seus orígens, cada dia adquireix més relleu com a resultat de les noves i complexes problemàtiques socials que sorgeixen amb la postmodernitat. En aquest esforç de comprensió del canviant món actual s'emmarca aquest mòdul. La recerca és el mitjà per crear coneixements, per indagar les causes i les característiques de les noves situacions socials. Però la investigació no només aporta a les Ciències Socials i alTreball Social reflexió abans d'actuar, sinó també durant i després de l'acció, el que és especialment útil en tant que li pot permetre generar les seves pròpies teories i metodologies des de l'anàlisi i la reflexió pràctica. Per millorar l'efectivitat de les pràctiques, polítiques i programes en les Ciències Socials i en particular en el Treball Social es requereixen procediments metodològics i tècniques d'investigació que aportin sistematicitat i recursos. La investigació, en definitiva, significa mantenir un diàleg reflexiu amb la situació, preocupant-se per l'anàlisi dels problemes i per la recerca d'evidències sobre l'eficàcia de la intervenció. Sota aquestes premisses, l'assignatura de Mètodes i Tècniques d'investigació pretén ampliar els coneixements que han adquirit en el grau de Treball Social i altres Ciències Socials. Constitueix una especialització que ajuda a renovar i perfeccionar les habilitats per a l'anàlisi cada vegada més complexa de la realitat social i, amb això, enfortir

l'ús de la recerca en l'àmbit de la intervenció social.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es requereixen.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actualitzar i provar de manera rigorosa i sistemàtica els coneixements adquirits, i tenir capacitat de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi, així com transferint el coneixement a noves situacions.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar fonts de documentació científica i professional, considerant l'ús de les noves tecnologies.

Aprender a desarrollar el tipo de diseño de investigación que sea más adecuado al problema de investigación complejo que afecta al contexto familiar.

Aprendre a dissenyar projectes de recerca avançats que aborden la complexitat social i familiar, especificant les diferents fases i la metodologia de recerca aplicada.

Aprofundir en el coneixement de la complexitat i la diversitat de formes de vida i de vincles en les famílies.

Aprofundir en la investigació dels nous problemes socials de manera rigorosa i sistemàtica.

Capacitat de formular i executar projectes de recerca en l'àmbit del benestar social i els contextos familiars aplicant noves metodologies.

Cercar i seleccionar informació en bases de dades i documents de caràcter científic i professional vinculats amb la intervenció familiar, i tenir capacitat per a sintetitzar-la i interpretar-la.

Cercar i seleccionar informació en bases de dades i documents de caràcter científic i professional vinculats amb la intervenció familiar i tenir capacitat per a sintetitzar-la i interpretar-la.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer i comprendre, des del propi àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe, gènere i altres eixos de discriminació en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències en el disseny de solucions i resolució de problemes, i c

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Crear i liderar equips de treball que contribuïsquen a la millora i al desenvolupament col·lectiu de la intervenció familiar.

Defensar els coneixements que afavorisquen el desenvolupament d'enfocaments originals des de l'acció social en l'àmbit familiar, dels menors, joves, i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desarrollar la capacidad para desarrollar procesos de investigación que contribuyan a generar avances en el conocimiento.

Descriure les estratègies de difusió i transferència dels resultats de la investigació i de la sistematització de la pràctica del treball social amb famílies, menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Desenvolupar la capacitat d'iniciativa, pensament crític i creativitat.

Desenvolupar la capacitat per a analitzar nous problemes de forma rigorosa i sistemàtica.

Desenvolupar processos d'investigació que contribuïsquen a generar avanços en el coneixement.

Formular projectes d'investigació i/o intervenció des del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Identificar els reptes emergents des del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Identificar les necessitats de la producció de coneixement en la praxi del treball social amb famílies, menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Integrar els models i tècniques d'investigació actuals en els diferents nivells d'intervenció vinculats amb l'àmbit familiar.

Organitzar els processos d'intervenció vinculats a l'acció social en l'àmbit familiar, dels menors, joves, i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures, en la comunitat i en altres contextos.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber integrar els models i tècniques de recerca actuals en els diferents nivells d'intervenció vinculats amb l'àmbit familiar.

Saber interpretar els resultats derivats d'anàlisis de dades quantitatives i qualitatives en estudis amb famílies, adolescents i joves.

Saber interpretar els resultats derivats de l'aplicació de tècniques i eines (software) d'anàlisi de dades tant quantitatives com a qualitatives en estudis amb famílies, adolescents i joves.

Ser capaços d'accedir a ferramentes d'informació en altres àrees del coneixement i utilitzar-les apropiadament.

Utilitzar les estratègies de difusió i transferència dels resultats de la investigació i de la sistematització de la pràctica del treball social en l'àmbit del treball social amb famílies, menors, joves, així com en l'atenció familiar a persones que reque

Utilitzar tècniques i eines (software) per a l'anàlisi qualitativa i quantitatiu avançat de dades de recerca en estudis amb famílies, adolescents i joves.

Utilitzar tècniques i eines informàtiques per a l'anàlisi qualitativa i quantitativa avançada de dades relacionades amb la investigació, en estudis amb famílies, adolescents i joves.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. 1. Introducció a la investigació en ciències socials

- Ciència i investigació social
- Objectius, característiques i diferències de la investigació en ciències socials
- El mètode científic: concepte, etapes i tipus (deductiu/inductiu)
- La investigació al camp de la intervenció social
- Recomanacions per definir el tipus de recerca

2. 2. Definició de projectes de recerca en ciències socials.

- Les perspectives de recerca: qualitativa i quantitativa
- El projecte de recerca: descripció de lobjecte, justificació,formulació pregunta de recerca, objectius, metodologia, operacionalització de variables i instruments.
- L'informe de recerca: estructura i tipus
- Difusió i visibilització de lactivitat investigadora

3. 3. La literatura científica: revisió, bases de dades, fonts per a la recerca en làmbit del benestar social i familiar

- Tipus de fonts de dades
- Bases de dades per a la investigació en benestar social
- El paper de l'evidència a la intervenció social
- La revisió de la literatura científica per a una investigació social

4. 4. Introducció a les perspectives i tècniques d'anàlisi qualitatiu

- Perspectives contemporànies danàlisi qualitativa
- Anàlisi estructural del sistema de discursos
- Anàlisi crítica del discurs
- Frame analysis i Grounded Theory
- Principals tècniques danàlisi qualitativa: Entrevistes i grups de discussió
  Els materials discursius: textos, documents, imatges, etc.

5. 5. Estratègies i eines danàlisi

- Procediments d'anàlisi qualitativa
- Transcripció i preparació dels materials primaris
- Fragmentació del text versus abordatge integral
- Primeres tasques analítiques: conjectures danàlisi i estils discursius
- Identificació de posicions discursives
- Les configuracions narratives
- Espais semàntics
- L'ús de programari d'anàlisi qualitativa (Atlas-ti / Maxqda)
- La redacció de l'informe qualitatiu

Variables: definició, tipus i escales de mesura.
Mesures de tendència central i de variabilitat.
- Contrast dhipòtesis (paramètric i no paramètric).
- Creació de bases de dades a través de paquets estadístics (SPSS i programari d'Open Access): matrius

6. 6. Anàlisi de dades a través de tècniques quantitatives I: Estadística descriptiva i aplicació a l'àmbit del benestar social i la família

Variables: definició, tipus i escales de mesura.
Mesures de tendència central i de variabilitat.de dades i definició de variables.
- Execució d'anàlisis descriptives i de contrast de supòsits bàsics (normalitat, homogeneïtat de variància) amb SPSS i programari d'Open Access

7. 7. Anàlisi de dades a través de tècniques quantitatives II: Estadística inferencial i aplicació a l'àmbit del benestar social i la família

- Conceptes bàsics dinferència estadística.
- Classificació de les tècniques estadístiques bivariades i multivariades: Mètodes de dependència i mètodes dinterdependència.
- Principals mètodes de dependència: Anàlisi factorial.
- Principals mètodes dinterdependència: Anàlisi de correlació. Anàlisi de regressió. Anàlisi discriminant. Anàlisi múltiple de la variància
- Execució de tècniques d'estadística multivariada amb SPSS i programari d'Open Access

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	43,30
Teoria	93,40
Aula informàtica	13,30
Total hores	**150,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	131,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	131,50
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**262,50**

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia didàctica combinarà l'exposició teòrica amb l'ensenyament pràctic, existint entre ambdues perspectives una lògica continuïtat i complementarietat. Per tal de que el procés d'aprenentatge sigui més actiu, es potenciarà un clima de participació dels / les estudiants a l'aula. Per a això és indispensable la

lectura dels materials de mòdul. Els seminaris o altres activitats constituiran un complement d'alguns continguts del temari.

Metodologies docents:

-MD1: Classes teòriques, lliçó magistral participativa.

-MD2: Discussió d'articles i altres lectures.

-MD3: Resolució de casos pràctics.

-MD4: Debat o discussió dirigida.

-MD5: Grup de Treball.

-MD6: Recerca y anàlisi de documentació.

AVALUACIÓ

SE1 - Assistència a les classes com a requisit indispensable per a ser avaluat, havent de cobrir-se un mínim percentual de sessions (90%). Per sota d'aquest mínim, i excepte causes justificades, el alumne no serà avaluat. Pes sobre la qualificació final: 10%

SE9 - Realització del disseny d'un projecte d'investigació. Pes sobre la qualificació final: 25%

SE10 - Realització d'exercicis pràctics avaluables. Pes sobre la qualificació final: 65%

BIBLIOGRAFIA

- CALLEJO, J. y VIEDMA, A. (2006): Proyectos y estrategias de la investigación social: la perspectiva de la intervención. Madrid, McGraw-Hill.
- CEA D'ANCONA, M. A. (2012): Fundamentos y aplicaciones en metodología cuantitativa. Madrid, Síntesis.
- LÉVY, J.P. y VARELA, J. (2005): Análisis multivariable para las Ciencias Sociales. Madrid, Pearson Prentice-Hall.

- MULLOR, R. y FAJARDO, MªD. (2000). Manual práctico de estadística aplicada a las Ciencias Sociales. Barcelona, Ariel.
- SIERRA, R. (2003): Técnicas de investigación social. Teorías y ejercicios. Madrid, Ed. Thompson.
- BAUMANN. Z. (2002): La hermenéutica y las ciencias sociales. Buenos Aires, Nueva Visión.
- BELTRÁN, M. (1991): La realidad social. Madrid, Tecnos.
- BERICAT, E. (1998): La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social. Barcelona, Ariel Sociología.
- BERLIN, 1. (1983): "El concepto de una historia científica", en Conceptos y categorías: ensayos filosóficos. México, Fondo de Cultura Económica.
- BLAXTER, L., HUGHES. C. y TIGHT, M. (2000): Cómo se hace una investigación. Barcelona, Gedisa.
- BOURDIEU, P., CHAMBOREDON. J. y PASSERON. J. [1973](1987): El oficio del sociólogo. México, Siglo XXI.
- CALLEJO, J. (2001): El grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación. Barcelona, Ariel.
- CÍA LAMANA, D. (2006): Narración y pensamiento. Hacia un nuevo paradigma del saber. Vilafranca del Penedés (Barcelona), Erasmus.
- DEL VAL CID, C. y GUTIÉRREZ BRITO, J. (2005): Prácticas para la comprensión del Realidad Social. Mc Graw-Hill, Madrid.
- DELGADO, J. M. y GUTIÉRREZ, J. (coord.) (1995): Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid, Síntesis.
- DELLA PORTA, D. y M. Keating (2008): Approaches and methodologies in the social sciences. Cambridge University Press, UK.
- EISNER, E. W. (1998): El ojo ilustrado. Indagación cualitativa y mejora de la práctica educativa. Barcelona, Buenos Aires, México, Paidós.

- GADAMER. H. (2005): Verdad y método, 11 a cd. Salamanca, Sígueme. GARCÍA CORBA, J. (2000): Diario de campo. Madrid, CIS.

- CONDE, F. (2009): Análisis sociológico del sistema de discursos. CIS.